

3.2. Beretning fra Etiknævnet 2014-16

I november 2015 bragte Dagbladet Information et debatindlæg fra en kvinde, der fortalte, hvordan hun for flere år siden blev seksuelt krænket af en psykolog, hun var i et forløb hos, og hvilke alvorlige konsekvenser det havde haft for hende mange år efter. Etiknævnet har i de seneste par år haft flere henvendelser omhandlernde psykologer, der har indledt private og seksuelle relationer til deres klienter. Sager, hvor klienten stadig er i behandling hos psykologen, og sager, hvor den professionelle relation er afsluttet enten som en naturlig konsekvens af det givne opdrag, eller, i andre tilfælde, som en konsekvens af det indledte private/seksuelle forhold til klienten.

De fleste af foreningens psykologer er bevidste om det etiske princip II.4. Integritet/rollekonflikt og udnyttelse: "Psykologen undgår private og seksuelle relationer

til sine klienter. Der må ikke forekomme seksuelle forhold mellem psykolog og klient." Og af henvendelserne fremgår det da også, at psykologerne ofte har afsluttet den professionelle relation, inden det private eller seksuelle forhold indledes. Problematikkerne omhandler således oftest psykologernes manglede forståelse for deres professionelle ansvar, når den professionelle relation formelt er ophørt jf. § II.3. ansvar/udvidet ansvar: "Psykologen erkender det ansvar, han har for relationen til en klient, efter at den professionelle relation er afsluttet."

Relationer og magtforhold

I enhver professionel relation er der et iboende magtforhold. Når vi indgår i en professionel hjælperposition, vil vi fremstå som en autoritet, og dette magtforhold gør relationen asymmetrisk, også efter den formelle professionelle

relation er afsluttet. Det faktum, at klienten selv ønsker at indgå i en privat relation, ændrer ikke på den grundlæggende asymmetri i relationen, der betyder, at klienten kan have svært ved både at erkende og beskytte sig mod grænseoverskridende adfærd.

Det er altid psykologen, der har ansvaret for at sætte grænserne og forvalte rammerne for det professionelle og terapeutiske rum.

I USA siger lovgivningen, at der skal gå to år, efter at den formelle professionelle relation er afsluttet, før psykologen må indlede et seksuelt forhold til en tidligere klient. I Danmark har vi ikke en sådan tidsgrænse, og klagesager vil derfor blive vurderet som en etisk problemstilling. Hvis en psykolog oplever at have følelser for en klient, som gør det vanskeligt at opretholde de professionelle grænser, bør psykologen hurtigst muligt søge supervision og etisk sparring. Det gælder også, hvis man overvejer at indgå i en privat relation til en tidligere klient.

Da Etiknævnet ikke behandler klager over autoriserede psykologer, er nævnet alvorligt udfordret i sager af denne karakter, hvis klagen omhandler en autoriseret psykolog. Nævnet kan kun optage disse sager til behandling, hvis det er en psykologkollega, der klager. Hvis psykologen, der klages over, nægter, at klagen har noget på sig, er det vanskeligt for nævnet at behandle sagen. I sager, hvor en kollega klager på vegne af en klient, er det ikke muligt for nævnet at høre den forulempede klient i klageprocessen og dermed heller ikke psykologens respons på klagers udsagn, da klienten ikke kan være klager; det betyder, at sager må afsluttes uden afgørelse, da det bliver påstand mod påstand mellem kollegaer. Det er uheldigt og uhensigtsmæssigt i forhold til en grundig og seriøs klagesagsbehandling og bidrager ikke til tilliden til vores stand.

Værd at vide om nævnets arbejde

Nævnets arbejde i perioden siden sidste generalforsamling har været stabilt,

antallet af klager har ligget på niveau med den foregående periode, men kompleksiteten i problemstillingerne øges, og grænserne mellem jura og etik er centrale temaer.

Nævnets telefonrådgivning bliver brugt flittigt af foreningens medlemmer, der ønsker rådgivning om både generelle og specifikke problemstillinger.

Etiknævnet er i gang med at udarbejde en pjecemedspecielle etiske opmærksomhedspunkter, når psykologer udarbejder forældrekompetenceundersøgelser eller forældremyndighedserklæringer. Den forventes klar i foråret 2016.

I forbindelse med implementeringen af generalforsamlingsbeslutningen om at indføre supervision som sanktionsmulighed ved eksklusion og misbilligelse, har nævnet erfaret, at betinget misbilligelse med pålagt supervision ikke giver mening som sanktion og vil derfor foreslå, at denne sanktionsmulighed udgår i vedtægterne.

Desuden har nævnet i perioden sammen med bestyrelsen arbejdet på at tydeliggøre kompetencer og arbejdsprocedure mellem bestyrelsen og nævnet.

Siden sidste generalforsamling har nævnet afholdt 19 ordinære møder, deltaget i møder med DP's formand og i Formandskollegiets arbejde. Nævnet er også repræsenteret ved det årlige møde for de nordiske etiknævne og ved årsmødet i Psykolognævnet. Formanden er medlem af EFPA's board of ethics, der lige har

udarbejdet en modelkode, der skal danne grundlag for medlemslandenes etiske retningslinjer.

Sager og klager

Fra 2012 til 2014 er 39 sager blevet vurderet og behandlet i nævnet. 20 sager er returneret til klager fx med henvisning til andre relevante organer/myndigheder, idet klagen omhandlede autoriserede psykologer. Af de 20 sager, der er optaget til behandling, er 8 sager afsluttet uden kritik. I de 6 sager, der er blevet afsluttet med kritik vedr. sagerne klager over psykologernes adfærd over for klienterne og klienternes utilfredshed med udfærdigede erklæringer, her er det specielt kompetence, rollekonflikt og manglende objektivitet, der har været kritiseret.

2 sager blev afsluttet med indstilling til betinget eksklusion og pålagt supervision og omhandlede problematikker, hvor psykologen havde indgået i en privat/seksuel relationer til en klienten.

I sagerne, hvor der ikke er givet kritik, har Etiknævnet i 6 tilfælde valgt at give kollegial rådgivning. Etiknævnet har i 4 sager søgt at belyse sagen gennem dialog ved at invitere indklagede til at give møde til uddybende afklaring.